

24 juni 2024

UITKOMSTEN CONTROLE FRACTIEVERGOEDINGEN

Audit & Assurance

Inhoudsopgave

Opdracht.....	3
Verantwoordelijkheden.....	3
Beperkingen in het gebruik en verspreidingskring.....	3
Totstandkoming van de verantwoording fractievergoeding	3
Fractievergoedingen 2023.....	4
De declaraties	5
Werkzaamheden en bevindingen.....	5
Onze werkzaamheden	5
Inhoudelijk verslag van activiteiten	5
Bevindingen inzake de verantwoording	6
Ons advies	7

Uitkomsten controle fractievergoedingen

Aan: Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant

Opdracht

Conform de door u aan ons verleende opdracht hebben wij de geconsolideerde verantwoording fractievergoedingen (genaamd: vaststelling bijdragen fractieondersteuning 2023) volgens het kasstelsel van de provincie Noord-Brabant over de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 gecontroleerd. In dit rapport brengen wij verslag uit over de door ons verrichte werkzaamheden, de geconstateerde bevindingen en onze adviespunten. De uitkomsten van onze werkzaamheden rapporteren wij in de vorm van een controleverklaring bij de geconsolideerde verantwoording fractievergoedingen.

Dit verslag gaat in op onze verantwoordelijkheid met betrekking tot de controle van de geconsolideerde verantwoording fractievergoedingen, de geplande reikwijdte van de controle, onze belangrijkste controlebevindingen en ons advies. De bevindingen hebben wij besproken met de verantwoordelijk functionarissen van de provincie Noord-Brabant.

Verantwoordelijkheden

Het is de verantwoordelijkheid van het Presidium van de provincie Noord-Brabant om de geconsolideerde verantwoording fractievergoedingen op te stellen op basis van het kasstelsel en in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen (zijnde de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Provinciale Staten Noord-Brabant 2018, versie 1 januari 2023).

Het is onze verantwoordelijkheid als accountant, op basis van artikel 12 lid 6 van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Provinciale Staten Noord-Brabant 2018, versie 1 januari 2023, om verslag van onze bevindingen uit te brengen en een controleverklaring te verstrekken omtrent de rechtmatigheid van de uitgaven. Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). Verder hebben wij de onafhankelijkheidsregels van de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) in acht genomen.

Beperkingen in het gebruik en verspreidingskring

Bij het opstellen van deze rapportage is rekening gehouden met de verwachtingen van de beoogde gebruikers. Daarom is deze rapportage alleen bestemd voor de beoogde gebruikers. U kunt deze rapportage niet aan anderen afgeven zonder onze toestemming, tenzij wettelijke voorschriften anders bepalen.

Totstandkoming van de verantwoording fractievergoeding

De fracties dienen de verantwoording fractievergoedingen op te stellen conform het voorgeschreven format. Deze verantwoordingen dienen te worden onderbouwd door middel van onder meer facturen en bankrekeningafschriften. De verschillende verantwoordingen en declaraties zijn vervolgens door de griffie van de provincie Noord-Brabant gecumuleerd tot één overzicht.

Fractievergoedingen 2023

In de verantwoordingen over de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 van de fracties zijn de gedeclareerde bedragen en de ontvangen gelden van de provincie Noord-Brabant opgenomen. Dit kan als volgt worden samengevat:

Fractie	Vaste ontvangen bijdrage van de provincie	Uitgaven over het boekjaar	Reserve fractie-ondersteuning ultimo boekjaar	Maximale reserve (30% van het jaarbedrag)	Terug-betalings-verplichting ultimo boekjaar
VVD	€ 74.733	€ 31.750	€ 65.939	€ 22.420	€ 43.519
CDA	€ 52.407	€ 57.177	€ 16.544	€ 15.722	€ 822
SP	€ 46.919	€ 41.401	€ 20.268	€ 14.076	€ 6.192
D66	€ 46.919	€ 31.145	€ 30.524	€ 14.076	€ 16.448
GL	€ 51.111	€ 48.439	€ 17.422	€ 15.333	€ 2.089
PVV	€ 45.549	€ 40.883	€ 17.775	€ 13.665	€ 4.111
PvdA	€ 48.696	€ 39.486	€ 20.678	€ 14.609	€ 6.070
Groep de Bie	€ 5.829	€ 6.196	-€ 714	€ 0	€ 0
PvdD	€ 35.529	€ 38.713	€ 472	€ 10.659	€ 0
FVD	€ 26.001	€ 21.769	€ 3.071	€ 7.800	€ 0
50P	€ 29.967	€ 8.280	€ 27.013	€ 8.990	€ 18.023
LB	€ 34.204	€ 29.991	€ 7.533	€ 10.261	€ 0
CU-SGP	€ 29.967	€ 27.069	€ 11.084	€ 8.990	€ 2.094
JA21	€ 32.799	€ 29.608	€ 8.164	€ 9.840	€ 0
BBB	€ 64.350	€ 30.956	€ 33.394	€ 19.305	€ 14.089
Volt	€ 22.824	€ 22.270	€ 380	€ 6.847	€ 0
Totaal	€ 647.804	€ 505.133	€ 279.547	€ 192.593	€ 113.457

De bijdrage volgens de verordening bestaat uit een vaste vergoeding en een variabele vergoeding voor het aantal leden. De verschillen tussen de daadwerkelijke besteding en de toegekende bijdrage worden verrekend met de reserve van de partij. De middelen in de reserve kunnen, indien noodzakelijk, in de toekomst worden aangewend. Het maximum van de reserve aan het einde van het kalenderjaar bedraagt voor iedere fractie 30% van de voor het jaar 2023 toegekende bijdrage door de provincie Noord-Brabant.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de mate waarin partijen gebruikmaken van het beschikbare budget voor fractievergoedingen verschilt.

Per 31 december 2023 overschrijden tien partijen de maximum reserve voor de fractieondersteuning. De betreffende fracties hebben de verplichting het overschot terug te betalen aan de provincie Noord-Brabant.

De declaraties

Over het boekjaar 2023 is een totaal van € 505.133 gedeclareerd ten laste van het fractievergoedingenbudget. De declaraties bestaan onder andere uit:

- ▶ Lonen en salarissen, met hierbij tevens de loonheffing
- ▶ Diverse overige personeelskosten, waaronder inhuur personeel
- ▶ Kosten voor gevolgde cursussen, opleidingen of werkbezoeken
- ▶ Declaraties voor reis- en verblijfskosten
- ▶ Kosten gerelateerd aan activiteiten
- ▶ Kosten gemaakt in het kader van vergaderingen en bijeenkomsten
- ▶ Kantoorkosten, waaronder administratiekosten
- ▶ Kosten gemaakt in het kader van attenties en relatiegeschenken

Werkzaamheden en bevindingen

Onze werkzaamheden

Van alle fracties hebben wij een ingevulde verantwoording ontvangen. Wij hebben vastgesteld dat alle fracties het voorgeschreven format hebben gehanteerd. Van de door de fracties ingediende verantwoordingen hebben wij integraal vastgesteld of deze voldoen aan de gestelde vereisten in de verordening en zijn alle geconstateerde bevindingen met de fracties afgestemd. Bij onze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van de door de fracties aangeleverde verantwoording en brondocumenten (facturen, loonstroken, bonnen, bankafschriften et cetera). De geconstateerde bevindingen in de ingevulde (concept) verantwoordingen zijn door de betreffende fracties gecorrigeerd en ontbrekende onderbouwingen zijn door de betreffende fracties aangeleverd ter onderbouwing van de verantwoorde uitgaven.

Op grond van artikel 12 lid 8 van Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Provinciale Staten Noord-Brabant 2018, versie 1 januari 2023 hanteren wij een goedkeuringstolerantie van 1% van het totaal van de provinciale bijdrage voor de betreffende fractie.

In overeenstemming met de opdrachtvoorwaarden zijn wij nagegaan of de fractieondersteuning besteed en verantwoord is in overeenstemming met de relevante bepalingen zoals vastgelegd in de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Provinciale Staten Noord-Brabant 2018, versie 1 januari 2023. In artikel 8 van de artikelsgewijze toelichting is uiteengezet welke kosten niet mogen worden betaald uit de fractievergoeding.

Inhoudelijk verslag van activiteiten

Iedere fractie heeft een inhoudelijk verslag van activiteiten opgesteld. Deze inhoudelijke verslagen van activiteiten hebben wij doorgenomen en ten aanzien van deze verslagen hebben wij een aantal observaties:

- ▶ De minimale vereiste punten worden door de fracties beschreven.
- ▶ De aard, omvang en diepgang van de inhoudelijke verslagen van de verschillende fracties wijken af van elkaar.

Bevindingen inzake de verantwoording

De bevindingen van onze werkzaamheden zijn als volgt:

- ▶ Alle fracties hebben het aangepaste, voorgeschreven format gehanteerd.
- ▶ De meeste declaraties hebben betrekking op lonen en salarissen (inclusief loonheffing), overige personeelskosten, reis- en verblijfkosten, werkbezoeken/cursuskosten, vergaderkosten, kantoorkosten, advertenties/hosting en attenties/recepties. De verantwoorde uitgaven zijn onderbouwd middels brondocumenten, zoals facturen, bonnen, bankafschriften, loonstroken etc.
- ▶ Bij één fractie zijn uitgaven verantwoord voor de aanschaf van mobiele telefoons die niet in overeenstemming lijken te zijn met artikel 8, tweede lid, onder d, van de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Provinciale Staten Noord-Brabant 2018: *'de financiële bijdrage mag in ieder geval niet gebruikt worden ter bekostiging van: uitgaven welke dienen bestreden te worden uit vergoedingen die de leden ingevolge de Provinciewet, het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en daarop gebaseerde provinciale verordeningen toekomen.'* Gezien de uitleg van de betreffende fractie over de reden van aanschaf, dient conform het bepaalde in de artikelen 13 en 14 van de Verordening ambtelijke bijstaand en fractieondersteuning Provinciale Staten Noord-Brabant 2018, hierover in het Presidium gesproken te worden.
- ▶ De initiële aanlevering van een aantal fracties was niet tijdig en/of niet volledig, waardoor gedurende het proces nog onderbouwingen zijn opgevraagd. In de meeste gevallen zijn ontbrekende onderbouwingen, met name onderliggende facturen van de kosten en bankafschriften, alsnog aangeleverd. De nalevering van deze ontbrekende onderbouwingen beïnvloedt de doorlooptijd van de controle nadelig. De tolerantie van 1% van de provinciale bijdrage van de betreffende fractie draagt er mede aan bij dat wij niet zonder meer het ontbreken van onderbouwingen kunnen goedkeuren.
- ▶ Wij hebben bij een aantal fracties geconstateerd dat de onderbouwing van kosten c.q. onderliggende facturen van kleine uitgaven, niet aanwezig is (bijv. ontbreken van bonnetjes). Het aantal ontbrekende onderbouwingen ligt in lijn met vorig jaar en heeft met name betrekking op verantwoorde kosten van beperkte omvang die geen invloed hebben op ons oordeel. In een aantal gevallen is sprake van ingediende declaraties waarbij de declaratieformulieren waren aangeleverd, echter, achterliggende facturen die ten grondslag liggen aan deze declaraties waren initieel niet aangeleverd.
- ▶ De verantwoording fractievergoedingen wordt opgesteld volgens het kasstelsel. Dit houdt in dat inkomsten en uitgaven worden opgenomen in de verantwoording in het jaar dat deze zijn ontvangen dan wel betaald. Wij hebben bij een aantal fracties geconstateerd dat uitgaven niet in het jaar dat deze zijn betaald zijn verantwoord, maar in het jaar dat de factuur is gedateerd. Tevens hebben wij bij een aantal fracties geconstateerd dat de verantwoorde bedragen van uitgaven, met name salariskosten, afwijken van de daadwerkelijk betaalde bedragen en eveneens afwijken van de bedragen zoals opgenomen op de loonstroken.
- ▶ Wij hebben geconstateerd dat twee fracties gedurende het jaar niet beschikten over een eigen bankrekening. Eén fractie beschikte over een landelijke rekening voor alle provinciale fracties. Deze fractie heeft hierdoor in 2023 nog geen bijdrage van de provincie ontvangen waarover de maximale reservestand wordt berekend. Omdat dit zou betekenen dat deze fractie een maximale reserve ad nihil zou hebben, zijn, in overleg met de Statenadviseur, de toegekende fractiegelden als inkomsten in de verantwoording opgenomen en is de reservestand bepaald op basis van de toegekende fractiegelden. Een tweede fractie beschikte pas in december 2023 over een eigen bankrekening. Hierdoor is groot deel van de kosten over 2023 pas in 2024 betaald.

Vanwege de gevolgen op de reservestand en de hiermee gepaard gaande terugbetalingsverplichting, zijn deze kosten, in overleg met de Statenadviseur, wel in de verantwoording 2023 opgenomen.

- ▶ Wij hebben bij een aantal fracties geconstateerd dat sprake is van overige inkomsten. De omvang van deze overige inkomsten verschilt per fractie. De overige inkomsten dienen wel in de verantwoording te worden opgenomen, maar rekenen niet door in de verantwoording. Wanneer de bankrekening alleen gebruikt wordt voor de bekostiging van fractieactiviteiten, wijkt de reservestand ultimo kalenderjaar, als gevolg van deze overige inkomsten, af van de reservestand in de verantwoording. Ook beschikt een fractie hierdoor over meer middelen om uitgaven te bekostigen dan op basis van de ontvangen fractiegelden en reservestand mogelijk is. Bij één fractie heeft dit voor 2023 geleid tot een negatieve reservestand.
- ▶ Wij hebben geconstateerd dat een aantal fracties ontvangen gelden als overige inkomsten heeft verantwoord, waar deze ontvangen gelden toezien op terugbetalingen van te veel betaalde kosten. Dit betreft bijvoorbeeld een creditfactuur op kantoorkosten, een teruggave van de Belastingdienst of een teruggave van dubbel betaalde kosten. Doordat deze ontvangsten een direct verband hebben met (eerder) verantwoorde kosten, dienen deze ontvangsten als negatieve kosten onder dezelfde categorie te worden verantwoord en niet als overige inkomsten.

Ons advies

Naar aanleiding van de bevindingen uit onze controle adviseren wij Provinciale Staten de kaderstelling aan te scherpen dan wel te verduidelijken op onderstaande punten naar van de controle over 2023:

- ▶ Wij adviseren om ook buiten de inwerkperiode fracties, specifiek nieuwe fracties en fracties met wijzigingen van penningmeesters, te informeren en/of te ondersteunen over het kasstelsel en over de wijze van verantwoorden, zodat het aantal bevindingen bij de verantwoordingen afneemt.
- ▶ Het bieden van ondersteuning, ambtelijk dan wel extern, bij het voeren van de administratie of het opstellen van de verantwoording en verzamelen van de onderbouwing, zodat de doorlooptijd van de controle kan worden verkort. Een aantal fracties hebben het voeren van de administratie uitbesteed; het invullen van de verantwoording en het verzamelen en aanleveren van bewijsstukken wordt door de penningmeesters zelf gedaan/ Een uniforme methode voor het bijhouden van de administratie en bewaren van de onderbouwingen zorgt tevens voor structuur.
- ▶ Het model verantwoording is aangepast en ingericht op tussentijdse wijzigingen in het aantal leden. Vaak is dit ook een moment van wisseling van onder andere de penningmeester. Wij adviseren fracties zich ervan bewust te zijn dat een verkiezingsjaar een bijzonder jaar is. Aanvullend adviseren wij om zorg te dragen voor een goede overdracht bij wisseling van penningmeester, waarbij niet alleen benodigde kennis en informatie wordt overgedragen, maar ook alle bewijsstukken overgedragen worden.
- ▶ Op grond van artikel 12 lid 8 van Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Provinciale Staten Noord-Brabant 2018, versie 1 januari 2023 hanteren wij een goedkeuringstolerantie van 1% van het totaal van de provinciale bijdrage voor de betreffende fractie. Hierdoor zijn de fracties alleen verantwoordelijk voor hun eigen verantwoording. Wij geven een controleverklaring af bij de geconsolideerde verantwoording fractievergoedingen, echter, de goedkeuringstolerantie bedraagt 1% per fractie. Fouten of ontbrekende onderbouwingen kunnen hierdoor op fractieniveau al snel de goedkeuringstolerantie overschrijden, maar kunnen geconsolideerd ruim binnen de geconsolideerde tolerantie vallen. Wij adviseren om deze goedkeuringstolerantie in overweging te nemen.

- ▶ De maximale reservestand is bepaald op 30% van de maximale bijdrage, die bestaat uit de toegekende fractiegelden. Er zijn echter fracties die overige inkomsten hebben verantwoord. In de verdere berekening van het jaarresultaat wordt eveneens uitgegaan van de ontvangen fractiegelden; deze overige inkomsten worden daarmee in de verdere berekening van zowel het jaarresultaat als de reservepositie niet meegenomen en leiden tot onwenselijke verschillen tussen het banksaldo en de reservepositie, maar ook tussen de bankmutaties en het jaarresultaat. Tevens kan dit verschil leiden tot een negatieve reservestand wanneer de uitgaven hoger zijn dan de ontvangen fractiegelden en de opgebouwde reservestand. Wij adviseren om in de verordening vast te leggen hoe deze overige inkomsten worden doorgerekend in de verantwoording dan wel in zijn geheel niet op te nemen in de verantwoording.

En de in eerdere jaren opgenomen adviezen:

- ▶ In het model verantwoording staat opgenomen dat een toelichting gegeven moet worden hoe het tekort wordt gedekt. Deze toelichting staat echter opgenomen bij het jaarresultaat, waar deze toelichting betrekking heeft op de reservepositie. Immers, indien de kosten hoger zijn dan de maximale bijdrage, maar de reservepositie is voldoende om dit negatieve resultaat op te vangen, is geen sprake van een tekort. Wij adviseren deze toelichting te verplaatsen en op te nemen bij de reservepositie.
- ▶ Het geven van richtlijnen ten aanzien van het inhoudelijk verslag zodat de verschillen per fractie kleiner worden. Belangrijk aspecten hierbij zijn transparantie en duidelijkheid rekening houdend met openbaarheid en privacy.

Eindhoven, 24 juni 2024

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

Digitaal ondertekend door:

 Dennis Meeuwissen
June 24 2024 4:07 PM +02:00

drs. D.O. Meeuwissen RA
